

СТАНОВИЩЕ
от доц. д-р Пламен Иванов Петков,
Стопанска академия „Д. А. Ценов“ - Свищов,
катедра „Математика и статистика“

по конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“
в професионално направление 3.8. Икономика,
специалност „Статистика и демография“,
за нуждите на катедра „Математика и статистика“,
обявен в ДВ, бр. 27 от 27.03.2018 г.

По обявения конкурс за „доцент“ по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Статистика и демография“, документи е подал един кандидат - гл. ас. д-р Маргарита Стефанова Шопова.

1. Данни за кандидата

Гл. ас. д-р Маргарита Стефанова Шопова е родена на 25.12.1962 г. През 1990 г. завършва висше образование в Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“, гр. Шумен като придобива квалификация „Математик – преподавател по математика“. През 1997 г. тя се дипломира като магистър в Стопанска Академия „Д. А. Ценов“, гр. Свищов и придобива квалификация „Икономист-финансист“. През 2014 г. защитава дисертационен труд на тема „Статистическо изследване на енергийното потребление на домакинствата в България“ и получава образователната и научна степен „доктор по икономика“ по научна специалност „Статистика и демография“.

Кандидатът е с високо ниво на владеене на руски език, задоволително ниво на владеене на английски език и с основно ниво на владеене на немски език. Притежава отлични организационни и лидерски умения, придобити като председател на секция на Съюза на математиците в България, добра компютърна грамотност и технически умения и компетенции за работа с MS Office и участва на аматьорско ниво в състав за български народни танци „СА.НОВЕ“ при СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

2. Основание за написване на становището

Настоящото становище е изгответо съгласно Заповед 434 от 21.05.2018 г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов“, издадена въз основа на Решение с протокол №11 от 14.05.2018 г. на Факултет „Стопанска отчетност“ и основана на чл. 4 от Закона за

развитие на академичния състав в Република България и чл. 1, 2, 3, 4 и 5 от Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов във връзка с обявен конкурс за академична длъжност „доцент“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност Статистика и демография, за нуждите на катедра „Математика и статистика“.

3. Персонална характеристика на кандидата

Професионалното развитие на Маргарита Шопова е свързано със СА „Д. А. Ценов“. В периода от 15.04.1986 г. до 22.09.1988 г. работи като асистент, а в периода от 23.09.1988 г. до 31.05.1992 г. – като старши асистент към катедра „Математика и статистика“. От 1.06.1992 г. е главен асистент, а на 06.10.2014 г., кандидатът придобива образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Статистика и демография“ (Диплома № 2014020 от 07.10.2014 г.). Преподавателската работа е активна и включва лекции и/или упражнения по следните учебни дисциплини, водени в ОКС „Бакалавър“ и в ОКС „Магистър“: Математика, Висша математика, Статистика, Основи на статистиката, Статистическо изследване и прогнозиране на развитието, Статистически анализ на структури, Статистика на застраховането и осигуряването, Статистически методи за анализ и прогнозиране, Международни икономически сравнения, Статистически анализ на динамични зависимости, Социална статистика.

Заедно с преподавателската дейност, Маргарита Шопова взема участия в 4 научно-изследователски проекта, финансиирани от държавната субсидия за научна дейност съгласно Наредба № 9/08.08.2003 г., Наредба №3/27.11.2015 г. и Наредба в сила от 01.01.2017 г. към Института за научни изследвания при СА „Д. А. Ценов“, което е положителен атестат за нейното научно израстване. От 27.06.2013 г. е член на Съюза на учените в България. Член е също така на Съюза на математиците в България, а от 17.03.2015 г. е председател на секцията на Съюза в гр. Свищов. От 19.11.2013 г. Маргарита Шопова участва като Академичен наставник на студенти в професионални направления „Икономика“ и „Администрация и управление“ в проект BG051PO001-3.3.07-002 „Студентски практики“ и в проект BG05M2OP001-2-002-0001 „Студентски практики“ – фаза I.

4. Обща оценка на учебно-преподавателската работа

От предоставените справки за академична и аудиторна заетост става ясно, че кандидатът отговаря на допълнителните изисквания по чл. 60, ал. 2, т.т. 1.1, 1.2, 1.3 и 1.4 от ППЗРАСА. През последните пет години Маргарита Шопова е покривала норматива от аудиторна и извънаудиторна заетост, като е налице преизпълнение, което варира между 34% и 2,1 пъти през отделните години по отношение на аудиторната заетост и между 7% и 1,9 пъти по отношение на извънаудиторната заетост. Тя е разработила самостоятелно лекционни курсове в ОКС „Бакалавър“ по дисциплините „Статистически анализ на структури“, „Висша математика“ и „Математика“. Освен това е участвала в съавторство при разработване на лекционни курсове за обучение на студенти в ОКС „бакалавър“ по дисциплините „Статистика“, „Основи на статистиката“, „Статистика на застраховането и осигуряването“, „Статистическо изследване и прогнозиране на развитието“ и по дисциплината „Социална статистика“, която се преподава на студенти в ОКС „Магистър“. По посочените дисциплини, кандидатът е участвал и в обучението на студенти от двете образователни и квалификационни степени. Доказателство за извършената учебна дейност са представените за рецензиране три академични учебника, от които един е изцяло авторски и 6 учебни помагала (с отчитане на обстоятелството, че само едно може да се отнесе по тематиката на конкурса, по който е подал документи кандидатът), от които 2 са авторски, но са със заглавия „Математика: Част 1“ и „Математическо моделиране: теми за писмен изпит, решения, критерии и оценявания“, които не се вписват изцяло с тематиката на настоящия конкурс. Въпреки този факт може да се приеме, че е изпълнено и изискването по т. 1.5 от чл. 60, ал. 2, а представените учебни пособия представляват Маргарита Шопова като затвърден научен работник, педагог, психолог и преподавател.

5. Обща оценка на научните изследвания и изследователската дейност

Общо описание на трудовете, с които кандидатът участва в конкурса

В конкурса за доцент, Маргарита Шопова е представила 33 свои публикации, които не са използвани при защита на докторската дисертация. Публикациите са както следва: една самостоятелна монография, 3 академични учебника, от които два са разработени в съавторство, 6 учебни помагала, от които 4 са разработени в съавторство, 3 студии, от които две са разработени в съавторство, 3 самостоятелни статии, от които

две са публикувани на английски език в издания от чужбина и 17 самостоятелни доклади, от които един е на руски език, отпечатан в чужбина и два са на английски език, отпечатани в България. Въпреки, че за произведенията в съавторство не са приложени разделителни протоколи, в приложените копия на публикациите (студии под номера 2.2 и 2.3, учебници с номера 5.2 и 5.3 и учебни пособия с номера 6.1, 6.2, 6.3 и 6.4) е отразено авторовото участие на отделните членове на съответния научен труд. Според представената от авторката справка, общият обем на научните издания възлиза на 1445 стандартни страници, от които 59 страници текст е отпечатан на чужд език и/или в чужбина. Относителният дял на самостоятелно-публикуваните като обем материали представлява 72,5% от цялата продукция на кандидата.

Научните интереси на кандидата са доста разнообразни. Те са надлежно отбелязани и коректно дефинирани в представената справка за научните и научно-приложните приноси. Условно могат да се класифицират в следните направления:

- приложение на статистически методи за анализ в различни области на социално-икономическата действителност: информационно общество, икономически растеж, социална сфера, туризъм - монография, студии 2.1 и 2.3, статии 3.2 и 3.4, доклади 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.11, учебници 5.1, 5.2 и 5.3, учебно пособие 6.1;
- статистическо изследване на отделни аспекти на икономическото развитие – студия 2.2, статия 3.3, доклади 4.15 и 4.17;
- изследване на проблемите на организацията и управлението на висшето образование – доклади 4.7, 4.8, 4.9, 4.10, 4.12, 4.13, 4.14 и 4.16;
- обучение по математика в професионални направления „Икономика“ и „Администрация и управление“ – статия 3.1, доклад 4.6, учебни пособия 6.2, 6.3, 6.4, 6.5 и 6.6.

Научната продукция на гл. ас. д-р Маргарита Шопова в преобладаващата си част е в обхвата на професионално направление 3.8. Икономика и попада в тематиката на специалност „Статистика и демография“ като с известна условност тук могат да се причислят и някои публикации с математическа насоченост.

6. Основни научни резултати и приноси

Монографията и някои от основните трудове са с теоретико-методологична и практико-приложна насоченост. В тази група публикации, приносните моменти са със

смесен характер. От една страна в тях се разглеждат някои основни методологични принципи при използване на подходящия статистически инструментариум в научните изследвания, а заедно с това е демонстрирано практическото им използване с помощта на реални или примерни данни като са извършени коректни интерпретации на получените резултати. Тук попадат монографията, доклад 4.3, учебник 5.1 и учебно пособие 6.1.

С теоретична насоченост, имащи принос от научен характер, са публикации, при които се идентифицират различни проблеми на макроикономическото развитие (2.2, 3.3, 4.15 и 4.17), анализират се актуални проблеми на организацията на висшето образование в България (4.7, 4.8, 4.9 и 4.12) и в частност прилагане на конкретни форми и методи за нуждите на дистанционното обучение (4.12), самостоятелна работа (4.10), дидактически тестове (4.13), приложение на информационни технологии в процеса на обучение (4.14) и методика за превръщане на резултатите от дидактическо оценяване в шестобална скала (4.16).

Преобладаващата част от публикациите имат изцяло практико-приложен характер и са свързани основно с коректното приложение на статистическите методи (вариационен анализ, проверка на хипотези, анализ на структурни изменения и различия и др.) в различни социално-икономически области: изследване на информационното общество (1.1, 4.2, 4.3 и 4.5); изследвания в социалната сфера (4.1); статистически контрол на качеството (2.3 и 4.11); финансова и стопанска отчетност (3.2 и 4.4); обща характеристика на информационното общество в България (1.1 и 4.3); установяване на важни закономерности за отделните аспекти от развитието на информационното общество (1.1, 4.2 и 4.5).

В друга насока с научно-приложен характер се характеризират публикациите, имащи пряка връзка с процеса на обучение. Тук могат да се дефинират три подгрупи. В първата се отнасят свързаните с обосновка на необходимостта от включването на дисциплина по количествени методи на студентите от икономическите специалности (3.1) и практическо предложение за развиване на творческото мислене на студентите при обучението по математика (4.6). Във втората група се отнасят публикациите с учебно-методически характер, чиято цел е да се подпомогне учебния процес и да се улесни усвояването на учебния материал по съответната дисциплина (5.1, 5.2, 5.3, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5 и 6.6). В третата група могат да се отнесат учебните материали в които с помощта на примери с реални данни се установяват съществуващи закономерности,

което осигурява необходимата обективност на получените резултати и подпомага обучаемите при придобиването на умения за работа в практическа среда (5.1, 5.2, 5.3 и 6.1).

Претенциите за научни и научно-приложни приноси, формулирани в авторската справка, са коректни и реално отразяват извършената от автора научна работа.

Приноси на автора в колективните публикации

Авторовото участие в колективни разработки е добре обособено. В съвместните работи личи почерка на участника в конкурса и може да се определи какъв е неговият личен принос.

7. Отражение на резултатите на кандидата в трудовете на други автори

Според предоставената справка за забелязаните цитирания, общият брой на цитиранията на научните публикации на кандидата възлиза едва на 5, като всички, без изключение, са в академични учебници. Нито едно от посочените в справката цитиранията не е на самостоятелна публикация на кандидата, а са цитирани съвместни разработки, в които Маргарита Шопова е съавтор. Цитирани са само учебни помагала като в преобладаващата си част, цитираните произведения са посочени в библиографската справка. От тази гледна точка трудно може да се определи дали точно частта, която е написана от кандидата в настоящия конкурс е използвана в трудове на трети лица или цитирането е по отношение на останалите колеги от авторския колектив. Според мен известността на Маргарита Шопова сред научните среди все още не е на достатъчно високо ниво и по този въпрос има какво още да се желае.

8. Допуснати слабости, критични бележки и препоръки

Сериозни слабости в представените материали не са допуснати и аз нямам конкретни бележки или препоръки. Позволявам си да отбележа само една констатация. В представената справка за научните и научноприложните приноси, към направление номер две „асекти на икономическото развитие“ е отнесена и публикация под номер 4.18, която обаче липсва в списъка и в представените ксерокопия на включените в конкурса доклади, тъй като техният брой е 17.

9. Обобщена оценка

Представените материали по конкурса отговарят напълно на изискванията на чл. 24 от Закона за развитието на академичния състав на Република България, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и чл. 62, ал. 1 от Правилника за прилагане на закона за развитие на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“. Изпълнени са както задължителните изисквания, посочени в чл. 60, ал. 1, така и на повечето от допълнителните изисквания, посочени в чл. 60, ал. 2 от ППЗРАССА. Това обстоятелство, както и всичко казано по-горе, ми дава основание да препоръчам на научното жури да предложи на Факултетния съвет на Факултет „Стопанска отчетност“ на СА „Д. А. Ценов“ да избере гл. ас д-р **Маргарита Стефанова Шопова** за заемане на обявената с конкурса академична длъжност „доцент“ по професионално направление 3.8. Икономика, специалност „Статистика и демография“ за нуждите на катедра „Математика и статистика“ при СА “Д. А. Ценов“.

12.07.2018 г.

Член на научното жури:

(доц. д-р Пламен Петков)